

Cuprins

<i>Răspunderea socială a Bisericii în Europa — operă misionară și ecumenică comună</i> († TEOCTIST, PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE)	5
<i>Visați o Românie nouă, în care Orientul și Occidentul să se regăsească fratern!</i> († PAPA IOAN PAUL II)	9
<i>Cuvânt de prezentare</i> († EDIGIO CAPORELLO, EPISCOPUL MANTOVEI)	11
<i>Notă despre volumul de față</i> (IOAN I. ICĂ JR)	13

Introduceri

Biserică, societate, gândire în Răsărit, în Occident și în Europa de azi (IOAN I. ICĂ JR)	17
Doctrina socială a Bisericii pentru Vest și Est (GERMANO MARANI)	55

I. Reflecții principale

1. Declinul viziunii medievale despre lume (VLADIMIR SOLOVIOV)	61
2. Creștinul în lumea modernă (MIRCEA VULCĂNESCU)	73
3. Manifestul crinului de pădure sau mărturia unui om al secolului (OCTAVIAN VUIA)	95
4. Politică și teologie (MIHAI ȘORA)	111

II. Documente oficiale ale Bisericii

5. Enciclica <i>Centesimus annus</i> (PAPA IOAN PAUL II, 1991)	131
Introducere	133
I. Trăsături caracteristice ale enciclicei <i>Rerum novarum</i>	135
II. Spre „lucrurile noi” de astăzi	143
III. Anul 1989	151
IV. Proprietatea privată și destinația universală a bunurilor	157
V. Statul și cultura	170
VI. Omul e drumul Bisericii	178
6. <i>Fundamentele concepției sociale a Bisericii Ortodoxe Ruse</i> (SINODUL EPISCOPAL JUBILIAR AL BISERICII ORTODOXE RUSE, 2000)	185
I. Poziții teologice fundamentale	185
II. Biserică și națiune	188
III. Biserică și stat	191
IV. Etica creștină și dreptul secular	202
V. Biserica și politica	208
VI. Munca și roadele ei	213
VII. Proprietatea	216
VIII. Război și pace	218
IX. Criminalitate, pedeapsă, îndreptare	223
X. Probleme ale moralității personale, familiale și sociale	227
XI. Sănătatea persoanei și a poporului	236
XII. Probleme de bioetică	241
XIII. Biserica și problemele ecologice	251
XIV. Știința, cultura și educația seculare	253
XV. Biserica și mijloacele de informare în masă seculare	258
XVI. Relații internaționale. Probleme ale globalizării și secularismului . . .	260

III. Fundamente teoretice

7. Dimensiunea socială a gândirii patristice (LUIGI PADOVESE)	269
8. Doctrina socială creștină: identitate și metodă (ANTONIO MARIA BAGGIO)	283
9. Atitudinea față de resurse în învățătura creștină (SERGIO BERNAL)	305
10. Științele sociale și gândirea creștină în fața societății contemporane (PIERPAOLO DONATI)	319

IV. Biserică și stat

11. Vulturul bicefal și cele două săbii (FRANÇOIS ROULEAU)	343
12. Decadența etatismului și renașterea ortodoxă (TEODOR BACONSKY)	353

13. Biserica în stat. Șansele și limitele unei dezbateri (RADU PREDA) 357
 14. Dificultățile democrației în țările din Estul Europei (TOMÁŠ ŠPIDLÍK) . . 385

V. Capitalism și liberalism

15. Moralitate, capitalism și democrație (MICHAEL NOVAK) 393
 16. Deriva ideologică și totalitară a neoliberalismului (MICHEL SCHOONYANS) . 419

VI. Globalizarea și provocările ei

17. Cvadratura cercului globalizării (RALF DAHRENDORFF) 443
 18. Globalizarea ca specific al economiei postindustriale: implicații
 economice și opțiuni etice (STEFANO ZAMAGNI) 455
 19. Critica competitivității (RICCARDO PETRELLA) 469
 20. Globalizarea — mutații și provocări (IOAN I. ICĂ JR) 481

VII. Integrarea europeană

21. Creștinătate, secularizare și Europa (OLIVIER CLÉMENT) 499
 22. Europa, globalizarea și noua ordine mondială: spre o utopie a ororii?
 (JOSEPH RATZINGER) 519

VIII. Contextul românesc

23. Dilema socială a Bisericii Ortodoxe Române: radiografia unei probleme
 (IOAN I. ICĂ JR) 527
 24. Apariția și evoluția elementelor de doctrină socială în Biserica Greco-
 Catolică din România (TERTULIAN LANGA) 565
 25. Comunitatea imatură și dimensiunea etică a tranziției (TEODOR BACONSKY)
 575

IX. Diagnoză și imagine

26. Spre o nouă figură a Bisericii pentru timpul nostru (GHISLAIN LAFONT) . 589